

Mobiliteitsbrief

02

INTERVIEW

Wim Soontjens &
Sabine Miedema over
Jonge Wegweters

04

ACHTERGROND

Aan de slag met
de toolbox

06

IN DE KIJKER

De proeftuin
in Kortrijk

07

KORTJES

Wijzigingen in
de wegcode

Jonge Wegweters

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

“Met jongeren nadenken over mobiliteit is een echte eye-opener”

In 2022 namen ze de Vlaamse Verkeersveiligheidsprijs in ontvangst, een jaar later is hun toolbox Jonge Wegweters helemaal klaar. Wim Soontjens van Bataljong en Sabine Miedema van Kind & Samenleving leggen uit hoe je met de toolbox jongeren kan betrekken bij je mobiliteitsbeleid.

Sabine Miedema van Kind & Samenleving
en Wim Soontjens van Bataljong

Stel jullie even voor: wat doen Bataljong en Kind & Samenleving?

Wim Soontjens: “Bataljong ondersteunt Vlaamse steden, gemeenten en regio’s in kind- en jeugd vriendelijk beleid. We proberen in alle beleidsdomeinen iets te betekenen. Is er ruimte bij betrokken? Dan werken we samen met Kind & Samenleving.”

Sabine Miedema: “Bij Kind & Samenleving willen we dat kinderen en jongeren ruimte krijgen om te spelen en hun plaats in de wereld te zoeken. We verlenen advies op vlak van ruimte en mobiliteit, en we vertalen de stem van jongeren naar een concreet advies voor steden en gemeenten. Jonge Wegweters is niet onze eerste samenwerking met Bataljong, maar wel de meest intensieve.”

Wat is Jonge Wegweters?

Sabine Miedema: “Een toolbox voor lokale besturen. Zie het als een kant-en-klaar stappenplan voor steden en gemeenten om jongeren tussen 16 en 21 jaar te betrekken bij je beleid. De toolbox leert je hoe jongeren zich verplaatsen, hoe ze mobiliteit beleven en waar er verbeteringen mogelijk zijn. Zo kan je een mobiliteitsbeleid uitbouwen met jonge ideeën.”

Wim Soontjens: “Veel lokale besturen willen jongeren betrekken bij mobiliteit, maar ze weten niet altijd hoe. Jonge Wegweters biedt daar het antwoord op. De toolbox verlaagt de drempel voor lokale besturen om samen met jongeren na te denken over mobiliteit.”

Wat zijn de voordelen voor lokale besturen?

Sabine Miedema: “In relatief weinig tijd levert Jonge Wegweters je veel nuttige input op. Je gaat met hen in dialoog en trekt samen de straat op. Zo kom je in geen tijd tot concrete manieren om hun verplaatsingen veiliger en eenvoudiger te maken.”

Wim Soontjens: “De toolbox gaat ook verder dan verkeersveiligheid. Tijdens een traject met Jonge Wegweters werk je samen met allerlei domeinen, van jeugd tot ruimte en mobiliteit. Je verzamelt tal van nuttige ideeën, op verschillende vlakken.”

Hoe verloopt zo’n traject?

Wim Soontjens: “In de toolbox doorloop je drie grote fasen. In de eerste fase verzamel je inzichten van jongeren met een digitale tool en een enquête. Zo leer je hoe ze zich verplaatsen en wat de pijnpunten zijn op de routes die ze afleggen. In de tweede fase ga je samen met de jongeren op pad. Door samen hun mobiliteitservaring te beleven, worden hun inzichten in deze fase heel concreet.”

Sabine Miedema: “In de derde en laatste fase werk je echte aanbevelingen uit voor je bestuur. Het eindresultaat is een presentatie van de jongeren aan het schepencollege met alle resultaten van het traject. Dat zijn vaak infrastructurele aanbevelingen, zoals kruispunten die veiliger kunnen, straten die onoverzichtelijk zijn, ... Maar ook communicatie en sensibilisering komt vaak terug. Welke verkeersregels

zijn niet duidelijk voor jongeren? Via welke kanalen bereik je hen? Ook dat soort dingen leer je met Jonge Wegweters.”

Hoe verloopt de samenwerking met jongeren tijdens zo’n traject?

Sabine Miedema: “We merken dat het een echte eye-opener is om met jongeren de straat op te gaan. Ze komen vaak met creatieve ideeën en staren zich niet blind op hun eigen noden. Over thema’s als groene ruimte of ouderen in het verkeer hebben ze heel slimme dingen te zeggen.”

Wim Soontjens: “Voor jongeren is het in het begin soms wat onwennig. Mobiliteit lijkt voor sommigen een abstract en complex thema. Maar na een tijdje beseffen de jongeren dat ze echt kunnen meedenken over verbeteringen.”

Wat is er gebeurd sinds de winst van de Verkeersveiligheidsprijs?

Wim Soontjens: “We hebben de toolbox uitgebreid getest en verbeterd. Er vonden proeftuinen plaats in Dilsen-Stokkem, Peer, Kortrijk, Bornem en Mechelen. Met die trajecten hebben we veel bijgeleerd en we hebben onze aanpak geperfectioneerd. We richtten ook een klankbordgroep op, met jeugd- en mobiliteitsexperten uit het veld. Ook dat leverde veel nieuwe inzichten op.”

Sabine Miedema: “De toolbox is helemaal gebruiksklaar. Gemeenten in heel Vlaanderen kunnen er nu mee aan de slag. We willen zoveel mogelijk lokale besturen aansporen om met Jonge Wegweters een kind- en jeugd vriendelijk mobiliteitsbeleid uit te bouwen.”

Hoe werk je met Jonge Wegweters?

- 1. Doe het zelf.** Met het gratis stappenplan kom je al een heel eind. Van digitale tools tot participatiemethodieken: het hele traject staat volledig uitgelegd op de website.
- 2. Krijg coaching op maat.** Bataljong en Kind & Samenleving ondersteunen de projectverantwoordelijke bij de voorbereiding en verwerking van elke stap.
- 3. Laat het helemaal over aan Jonge Wegweters.** In dat geval nemen Bataljong en Kind & Samenleving het volledige traject voor hun rekening.

Alle info over de toolbox en het traject vind je op jongewegweters.be.

Stap voor stap naar jonge ideeën

Benieuwd hoe je aan de slag gaat met Jonge Wegweters? De toolbox bestaat uit 6 vaste stappen: van de Fietstrack tot een presentatie aan het college.

Stap 1 Routes digitaliseren

Tijdens de eerste stap verzamel je data. Eerst brengen de jongeren al hun verplaatsingen in kaart. Dat doen ze met de **Fietstrack**, een digitale tool van de UGent. De jongeren geven aan welke fietsroutes ze volgen en hoe veilig ze zijn. Het resultaat is een digitale overzichtskaart met alle fietsroutes die jongeren afleggen, zowel naar school als in hun vrije tijd. Bij de Fietstrack hoort ook een enquête over mobiliteitskeuzes, veiligheidsmaatregelen en de fietsveiligheid in de gemeente.

Stap 2 Mobiliteitsbeleving

Tijd om mee te stappen in de mobiliteitsbeleving van jongeren. In de toolbox zitten verschillende methodieken om te leren hoe jongeren mobiliteit en ruimte beleven. Dat kan bijvoorbeeld met de **Wekkertocht**. Je gaat in kleine groepjes op pad in het verkeer. Ondertussen observeer en bevroeg je hun verplaatsingsgedrag. Gaat de wekker af? Dan beantwoorden de jongeren een vraag over de mobiliteitsituatie op die locatie. De belangrijkste conclusies bundelen ze in een filmpje. Je kan ook kiezen voor andere methodieken, zoals de **Belevingsronde** of de **Fietstrack-analyse**.

Stap 3 Toekomstbeeld

In stap 3 denk je met de jongeren na over wat er moet veranderen. Op welke plekken zijn er ingrepen nodig? Welke rol kunnen jongeren spelen? Een van de methodieken hiervoor is de **Droomoefening**. In deze oefening beginnen de deelnemers met een blanco blad. Met woorden en beelden beschrijven ze hun ideale mobiliteitsituatie en bespreken ze welke stappen er nodig zijn.

Stap 5 Dialoog

In de voorlaatste stap lichten jongeren hun aanbevelingen toe aan het college van burgemeester en schepenen. Dat kan met een presentatie of met een heuse **MobiliteitsEXPO**. Hier bouwen de jongeren een tentoonstelling, met per tafel een aanbeveling uit het traject. De schepenen en burgemeester zijn de bezoekers van de expo en gaan in gesprek met de jongeren.

Stap 4 Aanbevelingen

In stap 4 komen alle ideeën uit de vorige stappen samen. Het resultaat is een lange lijst van aanbevelingen. Nu is het tijd om al die aanbevelingen te rangschikken. Dat kan onder andere met het **Budgetspel**. Jongeren prioriteren samen alle projecten aan de hand van een beperkt, maar realistisch budget.

Stap 6 Concrete projecten

Zien de beleidsmakers een toekomst in de aanbevelingen van de jongeren? Dan is er een **Jonge Wegweters Deal!** Daarin zetten de beleidsmakers en jongeren hun engagement op papier. Dan is het tijd voor actie. De gemeente zet de aanbevelingen om in concrete projecten op korte en lange termijn. Binnen de zes maanden koppelt de gemeente terug over de resultaten.

Bekijk het volledige traject en de toolbox op jongewegweters.be/ontdek-het-jonge-wegweters-traject.

De proeftuin in Kortrijk

De toolbox Jonge Wegweters is de afgelopen jaren druk getest en geperfectioneerd. Steden en gemeenten Kortrijk, Bornem, Peer, Dilsen-Stokkem en Mechelen gingen er al mee aan de slag. Wij vroegen Hannes Vanmeenen, programmaregisseur van Kindvriendelijk Kortrijk, naar zijn ervaringen.

Waarom zijn jullie gestart met de proeftuin?

"In Kortrijk luisteren we zoveel mogelijk naar kinderen en jongeren. We werken rond allerlei thema's: van publieke ruimte, vrije tijd tot talenten ontdekken. En ook mobiliteit mag niet ontbreken. Onze dienst mobiliteit is net bezig aan een nieuw mobiliteitsplan, dus dat was de ideale aanleiding om hun stem te laten horen."

Hoeveel jongeren hebben deelgenomen?

"23. We hebben aangeklopt bij alle secundaire scholen in Kortrijk en hen gevraagd om leerlingen af te vaardigen. Het was een heel diverse groep, met leerlingen van verschillende richtingen en scholen. Daarnaast liep er ook een traject met Hogeschool VIVES, waarbij studenten eerst het traject zelf volgden om het later ook toe te passen."

Met welke ideeën kwamen de jongeren?

"Het ging vooral over drie kruispunten van lokale wegen met gewestwegen. Veel jongeren vonden de kruispunten onoverzichtelijk en onveilig. In overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer gaan we nu kijken of we die kruispunten veiliger kunnen maken, door bijvoorbeeld de lichtenregeling aan te passen of met nieuwe markeringen."

"Daarnaast hadden de jongeren ook nuttige feedback over educatie en communicatie. We merkten dat sommige thema's voor jongeren nog niet duidelijk zijn, ook al wordt er druk over gecommuniceerd. Neem nu bijvoorbeeld 'rechtsaf door rood'. Zeker niet alle jongeren weten hoe zoiets juist werkt. Jongeren zijn zelf vragende partij om via de school geregeld updates over dit soort thema's te krijgen."

Wat viel jullie op?

"Deelmobiliteit was een opvallend thema. We roepen mensen op om deelfietsen te gebruiken, maar voor jongeren is dat niet evident. Zo heb je bijvoorbeeld een kredietkaart nodig om een deelfiets te gebruiken, iets wat veel jongeren niet hebben. Door samen met hen na te denken, stoot je voortdurend op dit soort opvallende vaststellingen."

Een wijze les voor andere gemeenten?

"Het traject zelf is even belangrijk als de resultaten. Je moet jongeren het vertrouwen geven dat hun perspectief op mobiliteit er echt toe doet. Ze zijn onze bondgenoot in het nieuwe mobiliteitsverhaal. Jongeren maken ongeveer 20% van onze bevolking uit en verplaatsen zich meestal met de fiets, te voet en met het openbaar vervoer. Om op langere termijn werk te maken van duurzame mobiliteit, moet je hen nu al een stem geven in het verhaal."

Meer weten?
Lees de 13 aanbevelingen van de jongeren op kortrijk.be/jongewegweters.

Wijzigingen in de wegcode

Sinds 1 april is de wegcode aangepast. Vanaf nu spreek je van een **fietszone** in plaats van een fietsstraat en ook de regels rond de **busstrook** en de **bijzondere overrijdbare bedding** zijn verduidelijkt. Zo zijn alleen geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer toegestaan. De wegbeheerder kan andere voertuigen toelaten door verkeerstekens aan te brengen.

vlaanderen.be/nieuwsberichten

Schrijf je in voor 30 Dagen Minder Wagen

Het Netwerk Duurzame Mobiliteit roept Vlamingen op om in juni de wagen wat vaker aan de kant te laten staan. **Met de campagne '30 dagen minder wagen' krijgen mensen die minder de auto gebruiken praktische tips, tools en een financieel duwtje in de rug.** Neemt jouw stad of gemeente mee? Deel jouw succesverhaal en inspireer andere gemeenten, organisaties en bedrijven.

30dagenminderwagen.be

Workshop bouwshift

In de workshop 'een bouwshift aan kansen' ontwikkel je als Gemeente Commissie voor Ruimtelijke Ordening (GECORO), middenveldorganisatie of lokale vereniging **een ruimtelijke visie** en krijg je **inzicht in de voordelen die een bouwshift met zich meebrengt**. Ben je geïnteresseerd in een denk- en doe-oefening over het inzetten op kernversterking en de bescherming van open ruimte? Vraag de workshop online aan.

vrp.be/activiteiten

Zet mee je schouders onder de Green Deal Binnenvaart

De Vlaamse Waterweg nv, het Departement MOW, Port of Antwerp-Bruges, North Sea Port, Kenniscentrum Binnenvaart Vlaanderen en de Federatie Belgische Binnenvaart varen voortaan onder de 'groene vlag' van de Green Deal. **Het einddoel? Een zero-emissie binnenvaart tegen 2050.** Draag je graag bij aan de vergroening van de binnenvaart? Onderteken dan het ontwerp van engagementsverklaring.

vlaamsewaterweg.be/green-deal-binnenvaart

Afleveren taxivergunningen en bestuurderspassen tijdelijk niet mogelijk

Eind maart heeft de Raad van State het uitvoeringsbesluit van het Taxidecreet vernietigd om procedurele redenen. **De Vlaamse overheid vraagt aan lokale besturen om voorlopig geen nieuwe vergunningen en bestuurderspassen af te leveren.** De overheid werkt zo snel mogelijk aan een aangepast besluit.

vlaanderen.be/taxi

Agenda

15 mei

De basisprincipes van de verkeerskunde (start)

22 mei

Uitrol van publieke laadinfrastructuur in mijn stad of gemeente

1 juni

Start 30 Dagen Minder Wagen

6 juni

Signalisatieplannen lezen en interpreteren

6 juni

Verkeersmodellen in het lokaal mobiliteitsbeleid

8 juni

Aanpak verkeersonveilige situaties op lokaal niveau

12 juni

Eenvoudig aan de slag met aanvullende reglementen

16 juni

Aan de slag met het Charter Werftransport

22 juni

Opfrissing van de wegcode

26 juni

European Road Safety Summer School (start)

Bekijk de agenda op mobiliteitsbrief.be/agenda.

Minister Lydia Peeters
Bastiaens, jongere Kortrijk
Makina, studente Kortrijk
Vanpoucke, studente Kortrijk

© Jonge Wegweters

3, 2, 1 ... GO!

Op 29 maart lanceerden Bataljong en Kind & Samenleving hun toolbox Jonge Wegweters in Mechelen. Lydia Peeters, Vlaams minister voor Mobiliteit en Openbare Werken, was erbij en ging in gesprek met de jongeren. Je vindt alles over de toolbox op jongewegweters.be.

DEPARTEMENT
MOBILITEIT &
OPENBARE
WERKEN

Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden. Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen voor mobiliteit, mobiliteitsambtenaren en andere geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar.
Redactie en vormgeving: Connect Communicatie. **Redactieadres:** info@mobiliteitsbrief.be. **Redactieraad:** Vertegenwoordigers van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken, het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, Vlaamse Stichting Verkeerskunde, Vias Institute. **Verantwoordelijke uitgever:** Filip Boelaert, Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel.
© 2023 Vlaamse overheid – Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

